DRUŽBA

BAKRENA DOBA

Pred kakšnimi pet tisoč leti je v naše kraje priromala prva kovina – baker.
Ljudje so se ga naučili taliti in vlivati v kalupe. Tako so izdelovali sekire, motike in druge predmete. Ker je bil baker redek, pa tudi nekoliko premehak, je še vedno prevladovalo orodje in orožje iz kamna. Ljudje so še vedno živeli v manjših naselbinah – vaseh in se ukvarjali s poljedelstvom in živinorejo. Svoje umrle so začeli pokopavati izven naselja na posebej urejenih mestih – pokopališčih. V tem času se pojavi nova dejavnost – obrt. Moški so izdelovali lončene posode, predelovali usnje, izdelovali predmete iz lesa in bakra, ženske pa so predle volno in tkale na preprostih statvah.

Ljubljansko barje je nekoč prekrivalo plitvo jezero, ki se je sčasoma spremenilo v močvirje. V petem tisočletju pr. n. št. so se tja zatekli prvi poljedelci, ki so na poplavnih ravnicah začeli graditi hiše na lesenih kolih zabitih v zemljo – kolišča. Na barju so do sedaj našli ostanke okoli 40 takšnih naselbin iz različnih obdobij. Arheologi so na teh mestih našli različne predmete: kamnite sekire, motike, srpe, kopače, kalupe za vlivanje bakra in uteži za ribiške mreže, lesene čolne – drevake, vesla, pasti za živali in predilna vretenca, bakrene trnke, rožene harpune in glavnike ter različno lončeno posodo in tkalske uteži.

Krajinski park Ljubljansko barje

ŠKOFJA LOKA
MEDVODE
LJUBLJANA
POLHOV GRADEC
DOBROVA
BREZOVICA
DRAGOMER
HORJUL
Lesno Brdo
Brezje
Šentjošt
Smrečje
Vrzdenec
Podlipa
DRENOV GRIČ
V.Ligojna
STARA VRHNIKA
VRHNIKA
ROVTE
Petkovec
Rovtarske Žibrše
LOGATEC
Kalce
VERD
Dol pri Borovnici
Laze
BOROVNICA
Brezovica
Rakitna
NOTR. GORICE
BEVKE
Sinja Gorica
Blatna Brezovica
Podpeč
JEZERO
KAMNIK pod Krimom
VNANJE GORICE
Preserje
Tomišelj
Žiče
Poljane
Hotovlja
Žlebe
Vikrče
Gabrje
Zminec
Sora
Goričane
Repnje
Smlednik
Valburga
Podreča
GODEŠIČ
Retečе
Suha
Breznica
Brode
Volča
Dolenice
Malenski Vrh
Bukov Vrh
Kremenik
Črni Vrh
Sredni Vrh
Lučine
Goli Vrh
Sebnik
Butajnova
Koreno
Zaklanec
Praproče
Brnše
Dol vas
Ključ
Babna Gora
Hrastnice
Tošče
Selnica
Tlakovec
Trnovec
Golo Brdo
Osolnik
Sv. Barbara
Sv. Petra Hrib
Sv. Ožbolt
Andrej
Gmajna
Selo
Dvor
Toško Selo
Gorica
Bistra
Pako
Breg
Drašiče
Žabočevo
Pokojišče
Paceč
Kamenj vrh
Ljubljanski vrh
Ravnik
Žirovski Vrh nad Zalo
Prebačnica
Rača
Ribja
Ljubljanica
Gradaščica
Mala voda
Horjulščica
Pšata
Sora
Poljanska Sora
Zbiljsko
Sava
Krim
Gomilo
Gorjuše
Gor. Brezovica
Strahomer
Planinca
Gorica
Jerinov Grič
Zaplana
Žibrše
Gor. Log
Gor. Vas
Martinj Hrib
Kalšče
Grčarevec
Gor. Dobrava
Dol. Dobrava
Malenski Vrh
Stari vrh
Javorje
Gor.
Tomišelj
Matena
Breš
Gorjuše
Gomilo
Gorjuše
Gomilo
Gor. Brezovica
Strahomer
Krim
Gomilo
Gorjuše
Gomilo
Gorjuše
Gomilo
Gorjuše

Podolnica
Zakloanec
Ljubojna
Vrzdenec
HORJUL
Malce
Lesno Brdo
DRAGOMER
LOG PRI BREZOVICI
Podplešivica
Velika Ligojna
Drenov Grič
Mala Ligojna
Ligojna dolina
Bevke
Sinja Gorica
VRHNIKA
Blatna Brezovica
Lju b
NEZOVA VAS
KURJA VAS
VERD
Podpora
Podpeški mah
Brnca pri Borovnici
Dol pri Borovnici
Lazo pri Borovnici
BOROVNICA

Daleč najpomembnejša je najdba lesenega kolesa z osjo, za katerega so znanstveniki ugotovili, da je staro več kot 5000 let in je najstarejše na svetu. Kolo meri v premeru 72 cm, je debelo 5 cm in se proti obodu tanjša. Narejeno je bilo iz treh lesenih desk, povezanih s štirimi prečnimi letvami. Poleg kolesa so našli še odlično prilegajočo se os. Vse skupaj je pripadalo dvokolesnem vozu, ki ga je verjetno vlekel par volov.

Na poplavnem zemljišču barja so mostiščarji najprej zabili kole - pilote globoko v blatno zemljo. Kole so povezali s prečnimi gredami ter vse skupaj tlakovali z oblicami (poleni). Tako so dobili neke vrste ploščad, na kateri so zgradili hiše. Tako so bili varni pred rednimi poplavami. Hiše so bile zgrajene iz lesenih tramov, stene so bile spletene iz šibja ter ometane z blatom ali glino, strehe pa so bile pokrite z lubjem ali s slamo.

Preberi še učbenik stran 72, 73,74

Naredi miselni vzorec v svoj zvezek.

P.S.

Kako pa napreduje tvoja naloga- Moje desetletje?
Že imaš ideje, kateri pomembni dogodki sodijo v to časovno obdobje?
Veliko zabave ti želim…..

*1. **NIT***

Pri naravoslovju te čaka izdelava izdelka, ki se nanaša na eno od poglavij v učbeniku. Izdelaj izdelek, nato pa v zvezek zapiši naslov **Izdelek 1 – Dejavniki okolja** ter ga opremi z datumom.

Pod naslov zapiši, kaj si izdelal, kaj je bilo najlažje in kaj najtežje, nato pa še pojasni, na katerega od dejavnikov okolja se izdelek nanaša in svoj odgovor utemelji.

Ne pozabi tudi preizkusiti svojega izdelka (to je tudi odlična priložnost, da se naužiješ svežega zraka).

Navodila za delo:

Potrebuješ:

- lepenko ali papir,
- barvice,
- ravnilo in svinčnik,
- škarje,
- buciko,
- ozko letvico ali palčko.

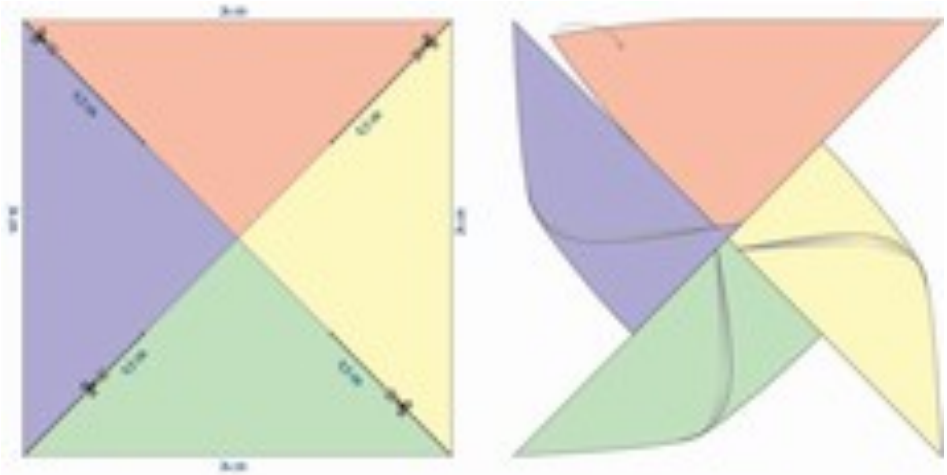

Delovni postopek:

- Poišči trši papir ali lepenko.
- Izreži kvadrat s 24 centimetrov dolgimi stranicami.
- Kvadrat pobarvaj na vsaki strani z drugo barvo.
- Z ravnilom zariši dve diagonali, ki se na sredi križata.
- Vzemi škarje in po eni od narisanih črt zareži od vogala proti križišču diagonal.
- Zarežeš lahko le 9,5 centimetra globoko.
- Rezanje ponovi po ostalih treh zarisanih črtah.
- Dobil si kvadrat s štirimi enakimi polji. Primi vogal enega od polj in ga zavihaj proti križišču diagonal.
- To ponovi tudi z ostalimi tremi vogali.
- Prebodi vse štiri zavihane vogale z buciko in jo zabodi tudi skozi središče.
- Buciko pritrdi na palčko ali na letvico.

2. SLJ

V Berilu poišči pesem Sončen dan, ki jo je napisala pesnica Saša Vegri. Izkoristi to za vajo glasnega branja pred bližnjimi, npr. starši ali bratom ali sestro.
Razmisli, kaj je sporočilo pesmi ter svoji publiki zastavi tri vprašanja, ki se nanašajo na pesem.
Skupaj s poslušalci razmislite, kaj bi lahko pomenilo *vserimje* in *vsemirje*.
V zvezek za sporočanje zapiši **ime avtorice** ter **naslov pesmi**. Zatem odgovori na vprašanja v Berilu (vprašanja tudi prepiši v zvezek), za konec pa svoj zapis opremi še z ilustracijo pesmi.

Upam, da vsak dan bereš glasno in uživaš v vsebinah (KNJIGA ZA DOMAČE BRANJE)

2. URA: MATEMATIKA

NAVODILO.

Odpri učbenik na strain 153 – Od krive črte do krožnice.

Preberi vsebino.

Odpri zvezek za geometrijo in pripravi geometrijski pribor.

Zapiši naslov z rdečo bravo, ne pozabi na datum.

Označi središče s točko S in pogumno s šestilom načrtaj krožnico.

Prepiši in si naredi zapis v zvezek.

Bravo, si uspešno načrtal-a krožnico. Veš kaj je POLMER IN KAJ PREMER?

Zdaj pa se preizkusi še v nalogah stran 153 (naloge- 47,48, 49, 50, 51, 52)

RES SEM RADOVEDNA, ČE LAHKO MI SPOROČI, KAKO TI JE USPELO NA MOJ naslov:

meta.monatto@guest.arnes.si